

4. Полторак А. С., Паламарчук В. С. Особливості гарантування безпеки об'єднаного світового фінансового простору. *Modern Economics*. 2020. № 20(2020). С. 215-225. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V20\(2020\)-34](https://doi.org/10.31521/modecon.V20(2020)-34).

5. Кібернетична безпека банківського сектора в системі фінансової безпеки держави / А. С. Полторак, І. В. Барішевська, О. І. Мельник, О. А. Боднар // Сучасні тенденції розвитку фінансово-кредитної системи: теорія та практика : колективна монографія. – К. : Центр фінансово-економічних наукових досліджень, 2019. - С. 79-83.

Науковий керівник: Курепін В.М., кандидат економічних наук, старший викладач кафедри методики професійного навчання Миколаївський національний аграрний університет.

ЗМІНА КЛІМАТУ: ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ

Іваненко В. С.,

здобувач вищої освіти спеціальності 015 «Професійна освіта»
(Технологія виробництва та переробки продукції сільського господарства)»
Миколаївський національний аграрний університет

Кліматична криза разом із зниженням біорізноманіття, це найсерйозніший виклик, який постає перед людством. На даний момент зростання середньої температури дуже впливає на наш клімат, і ці наслідки з роками стануть ще більш суттєвими.

Зараз у нас все ще є шанс змінити ситуацію, що склалася, і запобігти згубним наслідкам зміни клімату. Міжурядова група експертів зі зміни клімату наголошує, якщо ми плануємо скоротити зростання температури від 1⁰С до 1,5⁰С порівняно з до індустріальним рівнем, викиди парникового газу, виробленого людиною, повинні скоротитися на 50% до 2025 року [1].

Незважаючи на кліматичні зміни, такі як зміна сезонів, зміна океанічних потоків, вулканічної діяльності, сонячного випромінювання, тощо, клімат за природою досить стабільний, тобто дані зміни відбуваються з певною регулярністю, зима завжди змінюється навесні, а мусони наступають у певний сезон.

Таким чином, зміна клімату - це значна і тривала зміна статистичного розподілу погодних умов, яка може відбуватися в період від десятиліть до мільйонів років [2]. Це може бути зміна звичайних погодних умов, наприклад, зміна дат сезону дощів у тропіках, або зміна частоти екстремальних погодних явищ, таких як повені, посухи та шторми.

Коливання кількості сонячного світла та радіації є найбільш значущим драйвером зміни клімату за останні тисячі років. Вони також були головною причиною останніх чотирьох циклів епох зледеніння та потепління. Проте, за останні 150 років клімат Землі суттєво змінився, і дуже важливо розуміти, що спричинило такі кардинальні зміни за такий короткий термін.

Багато досліджень науковців говорять про зростання середньої світової температури, починаючи з середини 1900-х. Цей процес прийнято називати глобальним потеплінням, причиною якого вважають людську активність, зокрема, викиди CO₂ в атмосферу [3].

Міжурядова група експертів зі зміни клімату (МГЕЗК) ще у 2018 році підтвердила, що людська діяльність має найбільший вплив на зростання середньої температури планети. За деякими оцінками людська активність викликала зростання температури у діапазоні від 0.8°C до 1.2°C . Такими темпами глобальне потепління, ймовірно, досягне підвищення температури на 1.5°C між 2030 і 2052 роках, це високий ступінь впевненості.

Незважаючи на те, що зростання температури не здається занадто високим, звіт МГЕЗК запевняє, що навіть таке незначне зростання призведе до катастрофічних наслідків.

Температура Землі забезпечує придатні умови життя, завдяки природному процесу, званому парниковим ефектом. Коли сонячна радіація досягає нашої атмосфери, частина відбивається у космос, а частина проходить крізь землю і поглинається Землею. Це змушує поверхню Землі нагріватись.

Тепло від Землі випромінюється назовні і поглинається газами, присутніми у атмосфері Землі, про «парниковими газами». Цей процес перешкоджає зникненню тепла, забезпечуючи середню температуру близько $+15^{\circ}\text{C}$ замість -18°C .

В останнє століття людська діяльність також стала результатом викидів у повітря парникових газів, в такий спосіб підвищуючи натуральний ефект парникового ефекту. Більшість із цих газів виникає через будівництво споруд для видобутку та спалювання корисних копалин, використання енергії, вихлопів авто- та авіа-транспорту та сільського господарства [4]. Найбільшу частку всіх парникових газів становить вуглекислий газ, саме цей газ здебільшого відповідає за глобальне потепління.

Зміна клімату змінює нашу економіку, здоров'я та життя у спільнотах у різний спосіб. Вчені попереджають, що якщо ми не зможемо зупинити зростання температури на $1,50\text{C}$, результати можуть бути катастрофічними. Ось тільки найголовніші з них:

- підвищення рівня води в морях та океанах за рахунок розширення води за більш високих температур і танення льодовиків;
- підвищення інтенсивності та частоти аномальних погодних явищ, таких як урагани, повені, посухи та шторми;
- опустелювання територій та зниження врожайності у зв'язку із виснаженням запасів води, це, у свою чергу, може призвести до появи регіональної напруги, посилюючи існуючі конфлікти;
- загроза для довгострокового планування врожаю та запасів продуктів загалом через менш надійні та непередбачувані зміни сезонів [4];
- зниження вилову в рибній промисловості та знищення коралових рифів через підвищену кислотність води у світовому океані;
- втрата цінних середовищ існування, біорізноманіття, важливих екосистем та різних видів через відсутність можливості адаптуватися до умов навколишнього середовища, що швидко змінюються;
- зміна географічного проживання деяких видів;
- збільшення поширення хвороб, таких як малярія, оскільки переносники захворювань (комари) зможуть виживати на великих територіях.

Вважалося, що боротьба зі зміною клімату потребує великих фінансових витрат, що могло пояснити небажання людей діяти. Однак ці витрати ніщо порівняно з економічними наслідками глобального потепління. Зміна клімату - це програтна ситуація для всіх. У наших інтересах запобігти їй.

На щастя, є багато можливостей, щоб зробити це. Головна проблема полягає у нашій нестійкій життєдіяльності. Отже, щоб покращити ситуацію, люди повинні змінити свої звички більш стійкі.

Перший простий крок - це перехід на зелену енергію. На сьогоднішній день 31% парникових газів є результатом виробництва тепла та електрики та діяльності інших секторів, тісно пов'язаних із виробництвом енергії [5].

Використання чистої енергії відіграють важливу роль у боротьбі зі зміною клімату. Ми можемо сприяти енергетичному переходу, вибираючи чисту енергію.

Бібліографічний список

1. Курепін В. М., Іваненко В. С. Екологічні виклики регіону // День Землі - Earth Day [Електронний ресурс] : тези доповідей здобувачів вищої освіти спеціальностей 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та інших учасників освітнього процесу за результатами тематичного «круглого столу» на обліково-фінансовому факультеті, м. Миколаїв, 22 квітня 2020 року. - Миколаїв : МНАУ, 2020. – С. 28-31. URL: <http://dSPACE.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/7041>.

2. Блащук В. В. Локальні екологічні проєкти у розвитку місцевого господарювання, як популяризація історико-культурної спадщини Миколаївської області // Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції м. Миколаїв, 23-24 червня 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 95-97. URL: <https://dSPACE.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9823>.

3. Курепін В. М., Іваненко В. С. Механізм управління екологічною безпекою об'єктами господарювання на засадах маркетингу // Обліково-аналітичне і фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання: національні, глобалізаційні, євроінтеграційні аспекти : матеріали IV міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Миколаїв, 20-21 листопада 2019р. – Миколаїв : МНАУ, 2019. – С. 169 – 172. URL: <http://dSPACE.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6411>.

4. Курепін В. М. Агрохімічне обслуговування та його вплив на екологічний стан і охорону навколишнього середовища / В. М. Курепін, В. С. Іваненко // Актуальні проблеми землеробської галузі та шляхи їх вирішення : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Миколаїв, 4-6 грудня 2019р. – Миколаїв : МНАУ, 2019. – С. 92 – 94. URL: <http://dSPACE.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6405>.

5. Курепін В. М. Альтернативні джерела енергії, як захід скорочення антропогенних викидів парникових газів у Миколаївській області / В. М. Курепін, В. С. Іваненко // Глобальні ризики у формуванні міжнародної екологічної безпеки. Збережемо джерело життя – воду! [Електронний ресурс] : тези доповідей здобувачів вищої освіти спеціальностей 071 «Облік і

оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та інших учасників освітнього процесу за результатами тематичного «круглого столу» на обліково-фінансовому факультеті до Всесвітнього Дня водних ресурсів, м. Миколаїв, 22 квітня 2020 року. - Миколаїв : МНАУ, 2020. – С. 26-29.
URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/7057>.

*Науковий керівник: Курепін В.М., кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри методики професійного навчання
Миколаївський національний аграрний університет.*

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ТА ТЕРИТОРІЙ ВІД НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Курепін В.М.,
канд.екон.наук, старший викладач
Миколаївський національний аграрний університет

Історичні аспекти розвитку системи захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій є дуже актуальними та важливими питаннями. По-перше, почався відлік часу у ХХІ столітті. Рубіжний час сприяє осмисленню минулих подій та прогнозам на майбутнє. По-друге, нещодавно було відзначено 15-річний ювілей діяльності Державної служби України з протидії надзвичайним ситуаціям. Це достатній термін, щоб зробити аналіз пройденого шляху, відзначити все те, що було зроблено, виявити недоліки та визначитися на цій основі з подальші перспективи розвитку.

За останні роки в Україні відбуваються позитивні зміни у зміцненні економіки держави та благополуччя соціальної сфері громадян. Велика увага приділяється питанням безпеки держави, військової реформи, забезпечення правопорядку. Ми можемо відзначити, що йде динамічний розвиток країни. Відбуваються певні структурні зміни у системі управління, як держави, так і у службі захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій [1].

У умовах ДСНС України система захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій зберігає динаміку розвитку, постійно вдосконалюється, як на організаційному рівні, так і технічному, кадровому, це дозволяє якісно змінювати стилі своєї діяльності [1]. Ми не маємо права зупинитися та відстати від загальної динаміки світового розвитку, так як у світі постійно виникають нові надзвичайні ситуації природного, техногенного, соціального характеру, які спричиняють нові загрози людству.

Історичні аспекти розвитку системи захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій мають історичну динаміку. Стародавні мудреці та філософи казали - «щоб добре бачити майбутнє, треба уважніше вдивлятися в минуле». У минулому знаходяться основи розвитку, з минулого виростають багато справжніх помилок і помилок.

Проблеми захисту людей від природних катастроф, ворожих набігів сягають далекого минулого, мають глибоке історичне коріння [2]. З давніх-давен люди прагнули розселятися в більш безпечних місцях, менш схильних до природних явищ. З метою захисту від збройного нападу почали будувати